

15 LET ÚSPĚŠNÉHO PĚSTOVÁNÍ HYBRIDŮ SLUNEČNICE AGROFINAL

15 years of successful growing of sunflower hybrids Agrofinal

Milan SPURNÝ
Agrofinal

Summary: Agrofinal company successfully represents for 15 years French seed company Euralis on Czech market. This year, according to information SPZO, the most grown sunflower hybrid was variety ES BIBA. For next year, prepared Agrofinal news, that should enrich the supply of sunflower varieties in the Czech Republic. These are very early hybrid ES BELLA, medium early classic hybrid ES LIBRA, and also very early hybrid ES NOVAMIS CL (Clearfield system). In addition to new varieties, Agrofinal offers for Clearfield system already grown medium early hybrids ES Primis and ES Florimis. Between the so-called High-oleic sunflower hybrids offers Agrofinal two early hybrids ES Ethic and ES Unic. For feed purposes is striped hybrid ES ROYAL.

Key words: sunflower, varieties, Clearfield, High-oleic

Souhrn: Společnost Agrofinal již 15 let úspěšně zastupuje na českém trhu francouzskou osivářskou společností Euralis. V letošním roce byla dle informací SPZO nejpěstovanějším hybridem ES BIBA. Pro příští rok připravila společnost Agrofinal novinky, které by měly obohatit nabídku slunečnice v České republice. Jsou to velmi raný hybrid ES BELLA, středně raný klasický hybrid ES LIBRA, a také velmi raný hybrid ES NOVAMIS CL (systém Clearfield). Kromě této novinky nabízí Agrofinal v systému Clearfield již pěstované středně rané hybridy ES Primis a ES Florimis. Z tzv. High-oleic hybridů slunečnice nabízí Agrofinal dva rané hybridy ES Ethic a ES Unic. Pro krmné účely proužkovaný hybrid ES ROYAL.

Klíčová slova: slunečnice, odrůdy, Clearfield, High-oleic

Úvod

Jak už se stalo pravidlem, tak i pro příští rok připravila společnost Agrofinal, která již 15 let úspěšně zastupuje na českém trhu francouzskou osivářskou společností Euralis, novinky slunečnice, které by měly obohatit nabídku v České republice. Po stabilizaci pěstitelských ploch, které v letošním roce činily zhruba 24 500 ha, se situace výrazně zlepšuje a v současné době (září 2012) se nákupní ceny pohybují kolem 11.500 tis. Kč za tunu, což je oproti loňskému období další navýšení. Navíc výnosy této plodiny jsou na většině míst v ČR slibné, takže se očekává, že ekonomika pěstování slu-

nečnice bude pro řadu zemědělských podniků vylepšením hospodářského výsledku. I to by mohlo vést k opětovnému navýšení osevních ploch a dalšímu rozvoji této plodiny. K tomuto růstu chce přispět i společnost Agrofinal, pro níž je prvotřídní kvalita hybridů, která je podložena dlouholetým testováním ve všech možných klimatických i půdních podmínkách a špičková osiva, rozhodujícím faktorem, který zajišťuje této značce dlouhodobě přibližně třetinové zastoupení u českých a moravských zemědělců.

ES Biba – nejpěstovanější hybrid v ČR

V letošním roce byla dle informací SPZO nejpěstovanějším hybridem ES BIBA. Hybrid, který byl v ČR zaregistrován v roce 2008 vyniká souhrnem výborných hospodářských vlastností, díky kterým patří každý rok k absolutní pěstitelské a výnosové špičce. Vedle vysokého a ročníkově stabilního výnosu, je to výrazná ranost, vyso-

ká olejnatost, nízký vzrůst, výborný zdravotní stav a odolnost suchu. Tyto přednosti jsou předpokladem k jeho dalšímu rozšíření v příštích letech, a to nejen na území ČR. Tento hybrid by rozhodně neměl chybět u žádného významného pěstitele slunečnice

Novinky pro rok 2013

Vedle nového, velmi raného hybridu ES BELLA, který by měl nahradit předchozí úspěšný hybrid ES ALYSSA, by měl být na trh uveden ještě velmi raný hybrid ES NOVAMIS CL (systém Clearfield), a také středně raný klasický hybrid ES LIBRA.

První novinkou je velmi raný hybrid ES BELLA, který ukončil registrační zkoušky ÚKZÚZ s velmi vysokým výnosem, vynikající raností a výbornou olejnatostí, a měl by být díky tomu navržen na registraci v ČR. Registrován byl již letos ve Francii. Jedná se o nízký typ, odolný poléhání, s velmi dobrým zdravotním stavem, odolný suchu a vhodný pro intenzivní způsob pěstování ve všech podmínkách ČR, tedy i okrajových. Vynikající výsledky ukazují, že to v blízkém budoucnu může být jeden z nosných hybridů slunečnice v ČR. Dokazuje to i první místo v pokusech POP SPZO 2012.

Druhou novinkou je velmi raný až raný hybrid ES NOVAMIS CL, který vedle vysokých výnosů vyniká i výraznou raností, která u hybridů systému Clearfield nebývá obvyklá. To by mělo pomoci rozšířit tento systém i do chladnějších a okrajových oblastí pěstování. Je to středně vysoký typ s velmi dobrou odolností proti chorobám a poléhání. Hybrid letos ukončil registrační zkoušky ÚKZÚZ a měl by být navržen na registraci v ČR. Kromě toho byl letos zaregistrován ve Francii.

Třetí novinkou je raný až středně raný hybrid ES LIBRA, který vedle vysokých výnosů v teplejších oblastech vyniká i olejnatostí. Je to středně vysoký typ s velmi dobrou odolností proti chorobám a poléhání. Hybrid letos ukončil registrační zkoušky ÚKZÚZ a měl by být navržen na registraci v ČR. Kromě toho je navržen na registraci i na Slovensku.

High-oleic hybridy slunečnice – perspektiva do budoucna

Plocha těchto speciálních hybridů slunečnice u nás není nijak významná, ale vzhledem k vzestupu ploch tohoto typu slunečnice v Evropě, se dá očekávat vzestup ploch i u nás. Důvodem k pěstování HO typu je poptávka po olejích s lepšími vlastnostmi, které jsou potřebné hlavně v potravinářství, farmaceutickém a kosmetickém průmyslu. Hlavním rozdílem oproti standardním typům slunečnice je vyšší obsah kyseliny olejové v oleji, který je zvýšen na úkor méně stabilních kyselin linolové a linolenové. Pěstitelsky jsou tyto hybridy o trochu náročnější, neboť vyžadují izolační vzdálenost cca 150 m od standardních hybridů a po sklizni je nutno striktně dodržet oddělené skladování od běžných typů. Na trhu je zatím odpovídající nabídka hybridů. Agrofinal nabízí pěstitelům 2 rané hybridy ES Ethic a ES Unic.

Proužkovaný hybrid pro krmné účely. Charakteristickým znakem hybridu ES ROYAL je nižší obsah oleje (do 40 %) a vyšší obsah bílkovin (až 38%) oproti standardnímu typu slunečnice. Typickým znakem je též proužkovaná černobílá nažka vejčitého tvaru. Hybrid je vhodný do směsi pro ptactvo nebo pro přímý konzum. Oproti ostatním hybridům tohoto segmentu by měl být přínosem hlavně v lepší odolnosti proti houbovým chorobám a jeho výnos by měl být vyšší a stabilnější než u stávajících hybridů na trhu. To potvrdily např. i výsledky pokusů SPZO 2007, kde se hybrid svou výnosovou úrovní bez problému vyrovnával klasickým výnosným typům. Jedná se o raný až středně raný materiál nižšího vzrůstu, s velmi dobrou odolností poléhání, jehož nažky dozrávají ve větších úbořech.

Clearfield systém nově na trhu

Vzhledem k letošní registraci přípravku Pulsar 40 je možné využít od letošního jara systém jako celek, tzn. odolný hybrid + herbicid. Tento systém nabízí možnost využití herbicidního postemergentního ošetření slunečnice při využití speciálně vyšlechtěných hybridů k tomuto účelu. Agrofinal pro tento systém nabízí již pěstované středně rané hybridy ES Primis a ES Florimis a velmi ranou novinku ES Novamis.

Odolnost proti plísni slunečnicové je samozřejmost. Průkopníkem v uvádění RM hybridů s deklarovanou odolností proti hlavním evropským rasám plísně slunečnicové na trh v naší republice se stala právě společnost Rustica, která zde jako první v roce 2000 zaregistrovala a uvedla takto odolný hybrid. Od té doby se již celková hybridní skladba výrazně změnila. Tyto hybridy se však zasloužily mimo jiné o to, že se tato nebezpečná a karanténní choroba v ČR nerozšířila tak hospodářsky škodlivě, jako tomu bylo v minulosti v některých regionech jihozápadní Evropy. Dnes Euralis prostřednictvím Agrofinalu uvádí na trh

pouze odolné hybridy, a u názvů nových hybridů se tak již ustoupilo od používání zkratky RM. Ve šlechtění proti plísni slunečnicové se však pokračuje dál proti dalším nebezpečným rasám. Před šlechtiteli je však i nadále řada úkolů a cílů, a výsledkem do budoucna by měly být hybridy slunečnice odolné nejen těmto, ale i dalším závažným chorobám. Na trhu je původní skupina významněji zastoupena raným hybridem Alisson RM a středně raným hybridem Allium RM.

V roce 2013 se předpokládá opětovný nárůst ploch slunečnice. Pokud se tak stane, bude z nabízeného množství hybridů důležité zvolit nejspíše a vybrané pozemky včas osít kvalitním osivem. Chtěli bychom všem našim pěstitelům poděkovat za projevený zájem o hybridy značky Agrofinal, a popřát jim, aby nadcházející pěstitelský ročník byl úspěšnější, než ten letošní.

POP SPZO - slunečnice, průměrné hodnoty výnosů (2012) (v t/ha při 8 % vlhkosti nažek, n = 2)

100 % = 2,93 t/ha			
Pořadí	Hybrid	Výnos (t/ha)	Výnos nažek (%)
1.	ES BELLA*	3,45	117,7
2.	ES BIBA	3,41	116,4
3.	ES LIBRA*	3,29	112,3
4.	ES NOVAMIS CL*	3,27	111,6
5.	ES VIOLETTE*	3,24	110,6
6.	ES PRIMIS CL*	3,17	108,2
7.	P63LE10 (E)*	3,16	107,8
8.	LG 56.33 CL*	3,11	106,1
9.	LG 56.55*	3,02	103,1
10.	ES KORNELKA*	2,96	101,0
11.	PR63E82 (E)	2,93	100,0
12.	LG 56.58 CL*	2,89	98,6
13.	SUNFLORA CL*	2,82	96,2
14.	ES FLORIMIS CL*	2,82	96,2
15.	P64BB01 (K)*	2,74	93,5
16.	P64LE25 (E)*	2,71	92,5
17.	ES LOLITA	2,66	90,8
18.	CELIA CL*	2,65	90,4
19.	VELLOX*	2,64	90,1
20.	ES AMIS CL	2,59	88,4
21.	BOLLIL	2,57	87,7
22.	SIKLLOS CL*	2,28	77,8

SUNFLORA CL: kontrola homogenity pokusu

Vysvětlivky:

* hybrid není doposud v ČR registrován, prodej osiva pro rok 2013 ze SEK

hybridy bez označení jsou v ČR registrovány a nebo jsou hybridy odvozené

K: hybrid krmného typu

CL: hybrid tolerantní na úč. látku imazamox (PULSAR 40)

E: hybrid tolerantní na úč. látku tribenuron-methyl (EXPRESS 50 SX)

Kontaktní adresa

Milan Spurný, Agrofinal s.r.o., Petráská 24, 110 00 Praha 1, e-mail: agrofinal@telecom.cz